

Prowolánj na wenkowský lid.

Dny velké události ob březnových dnů, gsau wám jagjíte z nowin, y take z ginssých listů a wyprawowánj známý, ač se snad čistá prawda dšlem z newedomosti, dšlem ze zlého, soběckého ohledu tak zohydila a přetwořila, že by nebyl dšw, kdybychom duwěru a podšl nassých bratřj na wenkowě byli ztratili.

Wysledhněte tedy z ušl nassých sprawedliwě, a poctiwě co gsme chtěli, co gsme dělali, a co máme očekáwati.

My gsme chtěli nassj krásnau wlast oswoboditi od stare utlačugicj wlády. My chtěli nasseho dobrotiwého cysare oswoboditi od špatných rádcůw, genž ušsi geho zalehali, aby upegicj hlasy werných podaných šwých nestyšsel, a oči geho zahalowali, aby bjdu lidu šwého newidel.

My nechtěli trpět, aby šflehta s čestnými wýminkami we směšněm přecenowánj sebe samé, s měštanem a rolnškem opowrhowala, neglepššj auřady a dustogemštwj obsazowala bez zaslawženj aby owoce pilnosti měšké a rolnšcke zbeirale promřhala, když šy ge newidelá.

My gsme nechtěli trpět, aby nasse negšwětěgššj práwá šerze neobmezenau samowolnost a potupné soběctwj takowých uřednjku potlačena byla, kterj gim patřicj powinosti s takowau šwedomitostj a poctiwostj newykonáwáli, gač se na takowě muže stuššj a patřj.

My gsme nechtěli trpět, abychom w té negkrásnegššj přednosti: mluwit gač my šj jme škrj zaplaceně šspehauny zkracowánj byli.

Škrátká: My nechtěly býti dešé pacholky a nemluwnátky, my chtěly býti šwobodními muži.

Co gsme chtěli, muselose štáti. Pozdwišli gsme se tedy, nassj hodnj šstudenti napřed, a dne 13. 14 a 15° Března zwręšli gsme

tu starau offemetnau wladu, a zapečetili krwį mešťanskau mlabau swobodu. Náš dobry cjsař pán wrátil nám dlawho zadržene práwá, dal nám swobodné slowo (wolnosttisku) ozbrogenj národa (národnj ztráz) a přisľbil nám dáti dobre zemské řizenj (Konstitucj).

Bylo to nyni powinost cjsařských radůw, toto přisľbenj tak uskutečniti gať toho dobro národa žádala; Ale nádege nasse nás zklamaly. Prwnj duben nám přinesl darebny zákon tisku, a 25 duben nám podal zemský ustaw, sľlechte přisľš howicj. We sprawedliwé nespokogenosti nad tim, pozdwyhli wssichnj obywatel wjdenstj znowa prosby o sluffné změny. — Nadarmo! Dlawhým mámenim byli přinuceny mužném wyštaupenj 15° kwetna wyplněnj cjsařského slowa od ministru žádati. Ministři přisľwedčili žádostem nassim, a cjsař pán potwrdil ge 16° kwetna, když we Wjdni negwetěj tichost panowala, dobro wolně a ne zpřinuce nj, gať nepřátelé práwé swobody národa řitwe rozhlaffowaly. Nestidatý lidé roztruffugi powěst, že nassj udatný sstudenti do pokogu cjsařských wpadnauce dobrotiwého cjsaře k potwrozenj donutili. Weřte nassemu ministrem Pillersdorffem ztwwrzenému slowu, že na té powěsti každé slowo gest lež hanebná.

Ponewádž ale powolenjm w sseobecneho zastaupenj národu, bez rozdjlu stawu, přednost sľlechy zmizela, a gegj byla přewahá zlomená, wywedla tedy gistá práwum národa odporugiej strana swüg dáwny umysl, a odwedla nasseho dobrého cjsaře, geg rozljčnyimi utrhačnýmj sľepty omámie, ze řjedelnjho města, nepowědomym nám zpusobem.

Tim dauřala onen tisjčyletý swazek wěrnosti a odanosti mezi panownjkem a lidem oslabiti, trun w nebezpečenstwj přiwedsti, wlast ztrowskotati a wewsseobecném wjru ono staré otroctwj opět uweřti.

Alle podwedla se. — 18° kweten dokázal žregně, že láska a odanost Wjdenčanu k trunu a k cjsaři neohromna gest, že smysl pro pořádek a gistotu gest obecny, a že se nikdy žádně i sebe offemetněgšj straně nepowede, obywatelstwo Wjdenké třeba gen na okamžjk z prawé cesty sľewsti.

Ta samá strana netoliko we Wjdni, nobřž i okolo Wjdně šwé přikorence a spogence měla, řhtela zrowna gaťo negatým zapřislahnutim, ponewádž se gj prwnj pokus nepodařil, surowou mocj národu práwá krwį wydobyté, wydrati. Zničenj sľtudenského zboru, který swym ohnitwim a wytrwalym snáženj po občanském práwum a swobodě

gť už dávno protivný byl, mel býti začátkem ugřmanj wydobytých práw.

26° Kvetna ráno, wytáhlo wogsko proti Univeršite (wysokým školám) ač sy nikdo na nic ani nepomýšlil, aby gť mocj zawřeli, sstudentum zbran odňali, a kdyby se tyto snad protivili ge i zesekaly. Brány se zawřely, město naplnilo wogskem. Tu powstalo, gako diwem božim nagednau wšsecko objwatelstwo, sstudenti měšťané, národnj stráž, dělncj, ano y paní se spogili, wystaweli we wšsich dšlech města tarasy (Parikady) a stáli dwa dni k bogi připraweny, aby budto se swobodau swjtěžili a neb padli.

Nyni teprw ona zlořečená strana widěla, že naproti sgednocené statečne wůli národa ničeho neporjđj, a bogáčně utekla.

Djtky budtež prožřetedlnosti božské! wjteztwj toto bez krweprolitj se wydobilo.

Spoluobčane! bratřj! Co gšme chteli, co gšme činili, gšme wám tu upřimně a prawdiwě powědeli. Od březnowých dnu byl skoro každy den dnem boge proti nepřjzniwe, o nawrácenj starých porob se zasazugicj straně. My gšme powjždy museli bđjt, abychom se proti každému napadnutí brániti mohli. My gšme těžkých museli přinešt obětj; obchod wážne řemesla stogj.

Ale s radostj gšme přinesli a přinášjme gešše nyní tyto obeti, když gich zachowánj a utworenj práwa a swobody požaduge.

Nemuzete tedy bratřj nassj snáhu haněti, která se oto zasadila, wšsem národum rakauského mocnárštwj swobodu pod nassim cšsarškwym trunem zachowati, ge k gednemu bratrskému spogenj pobjdnauti, měšťanu a rolnškwowj těžké břemně z beder segnauti, rownošt před právem i swětem, a prawě wydelánj mezi wšsemi statwy rozššřiti, a nassj milau wlast welikau a slawnau učiniti.

Nikdy Wjdeničanum nenapadlo, gen pro sebe soběšky a odelené od bratru ostatnjch na wenkowě gednati, a toliko na wšseobecně dobro a blaho celé wlasti se gegich snáženj wšťahowalo.

Občane! Bratřj! Wasse statečna swobodomyslnost, wasse dobré šrdce, wasse láska k wlasti zagjše s opowrženim pohledne na ty, kteřj wšseobecnému šštěstj národu nepřátelšky odporugj, kteřj swug dábelšky umysl od gadžywa tím hleděli dosáhnuti, že zesjlili neswornost mezi rozšřěnění národy rakauského mocnárštwj, a gedem proti druhemu šštwaly.

Wy se teby zagistě s námi je wšech síl přičiněte, abyhom
 našemu panugiejsmu trunu wěrný zůstali, a naši nám ob Císaře
 pána udelenau konstitucej w nešťřěšim smyslu zachowali. Nebegte
 se w tomto welikem ukolu sřrže podezřele powěsti myšliti, neboť genom
 w gednotě ge sřla, a gen we swornosti a spogených silách wšech
 muže ona slawná oblažugiej swoboda kwěttí a owoce nesti.

We Wjdni dne 5. Certeuce 1848.

(Juni).

Wybor měšťtanu, národnj stráže a
 študentu k zachowánj pořádku
 gistoty a národnjch práv.

Sammlung L. A. Frankl

Be k. dwornj-a staatnj Tiskarny.

Ra1056
 F0274